
◆ Putxet Actiu ◆

INFORMATIU DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I AMICS DEL PUTXET

Any 14 N°25

Barcelona, setembre de 2008

Festa Major passada per aigua

SUMARI:

2 | Agenda
3 | Informe del President
4 | Crònica:
2008, una Festa Major passada per aigua
5 | El nostre barri:
FARRÓ - PUTXET: Mercè Rodoreda - Mònica Marambio
Passions paral·leles: les torres, els jardins, les flors i la paraula (1)

10 | Ganes de discutir:
Per què escriuen Putget quan tothom diu Putxet?
12 | Opinió i comentaris dels veïns sobre les obres que es fan al barri...
14 | Hemeroteca
16 | Informació d'utilitat
16 | Full d'inscripció

PUTXET ACTIU

Edita: Associació de Veïns i Amics del Putxet,
P. Sant Gervasi 39-47, Parc de "La Tamarita"
08022 BARCELONA
Telf. 669 30 61 64
www.avputxet.org

secretaria@avputxet.org

Coordinació i disseny: Jaume Serra

Redacció: Antoni García Gabarra, Jaume Serra...

L'Associació no necessàriament comparteix ni es fa responsable de les opinions expresades en aquestes pàgines pels seus lectors i col.laboradors

AGENDA:

2a Jornada de Tallers Oberts del Farró-Putxet Dissabte, 4 d'octubre de 2008, de 10 a 21 h

L'Agrupació Art Farró-Putxet convida a tots els amants de l'art a participar en els actes que ha preparat amb ocasió de la celebració de la 2a. Jornada de tallers oberts

Els artistes i artesans obriran les portes dels seus estudis i tallers el dissabte, dia 4 d'octubre de 2008, de 10 a 21 h, per poder mostrar al públic les seves obres i el seu procés de creació.

La Jornada serà presentada oficialment el dimecres 17 de setembre a partir de les sis de la tarda a la Casa Sagnier (Brusi, 61) per la regidora del districte de Sarrià Sant Gervasi, Ilm, Sra. Sara Jaurrieta i per la historiadora i crítica d'Art Sra. Montserrat Martí. Simultàniament, s'inaugurarà una exposició col·lectiva dels participants en la jornada. Romandrà oberta fins el dia 11 d'octubre.

El dissabte 4 d'octubre, dia de la 2a Jornada de Tallers Oberts d'artistes i artesans del barri del Farró-Putxet, als punts d'informació situats a: l'ajuntament de Sarrià, al Centre Cívic Casa Sagnier: Brusi,61, al barri del Farró: Francolí, 34 i al barri del Putxet: Mare de Deu del Carmel.10, es podran consultar els dossiers particulars de cada participant i un catàleg general de la Jornada. També es podrà disposar de cartells amb el plànol ubicant tots els tallers.

A l'Espai Cultural Francolí, membre d'aquesta Agrupació, hi haurà la mostra permanent d'obra sobre paper dels artistes del barri.

Informe del President

Amb un altre aire, amb un aire nou, aquest full arriba a vosaltres. A l'Assemblea ja es va informar que per a descarregar als històrics i per a que l'Associació sigui sempre a primera línia, gent nova, gent activa, gent amb il·lusió, faran que aquests full arribi a vosaltres amb un altre tarannà.

Com que el seu contingut és obert a tothom, l'Associació pot no compartir ni se'n fa responsable dels articles publicats i, a fi de no confondre les Entitats ni els veïns, l'única veu oficial de l'Associació serà la expressada en l'informe del President.

No ha pogut ser, la petició dels veïns/es del nostre barri de que els jardins denominats de "La Muntanyeta" portessin el nom de Mònica Marambio. No ha sigut considerada pel Nomenclàtor de Barcelona, que hi ha proposat el de Mercè Rodoreda.

Fent la nostra tasca, sí ha sigut escoltada la nostra proposta per part del Districte de Sarrià - Sant Gervasi, i donant-hi suport els partits polítics CiU i PP, de col·locar una placa als jardins, amb el nom de la Mònica. En el Plenari del Districte del 3 de Juny s'acordà per part de tots la denominació de "Jardins de Mercè Rodoreda" i la col·locació d'una placa amb el nom de Mònica Marambio.

Si algú pot dir "una altra cosa també perduda" els dic que no, no hem

perdut. La meva opinió és que hem guanyat perquè:

- Podrem estar orgullosos que un jardí del nostre barri, porti el nom d'una veïna del Farró, de renom mundial, de la nostra cultura catalana.
- Podrem estar orgullosos perquè, per fi segurament tindrem sempre uns jardins arranjats, il·luminats, i els podrem gaudir molt millor.
- Podrem estar orgullosos perquè en aquests jardins hi tindrem una placa, dedicada a la Mònica, en reconeixement per part de l'Ajuntament i per part del veïns, del seu compromís amb el Barri del Putxet.

Parlant de jardins, us diré que pròximament començaran les obres per a reformar els jardins, ara abandonats i que seran públics, ubicats al voltant de la torre que hi ha a la cruïlla dels carrers Claudi Sabadell i Portolà. La propera primavera ja els gaudirem. Ara ens manca aconseguir la torre per al barri com a Casal.

Una recomanació que us puc fer és que aprofiteu la oportunitat que ens brinda l'Agrupació ART FARRÓ-PUTXET perquè coneguem els estudis i els tallers dels artistes del nostre barri el proper 4 d'octubre, que ens obriran les seves portes.

Cordialment,

Francesc Ribera

Crònica

2008, una Festa Major passada per aigua

per Ramon Muntaner, Jr

Com que la primavera tocava que fos mullada després de tanta sequera, mullada va ser també la nostra Festa Major del 6 al 8 de juny, tot i que la major part dels actes programats es van acabar fent, excepte el principal: el ball del dissabte. A algun li havia de tocar.

La cantada d'havaneres va comptar amb una acurada selecció de temes i una pulcra interpretació del grup "Peix Fregit", i tot i l'amenaça intermitent d'algun plugim, va arribar a bon fi, ajudant el rom cremat i la coca a entrar en temperatura quan la fresca es feia notar.

Dissabte al matí les partides de petanca al Putxet, la fira de productes d'artesanía a la Plaça Kennedy es van fer sota sol i núvols, de manera que ningú va patir calor. Simultàniament, l'actuació explosiva dels timbalers del barri "Luma Luku To" va sorprendre tothom per la seva energia contagiosa que feia que tots seguíssim hipnotitzats la comitiva. La ballada de sardanes, una novetat respecte dels anys més recents, i el vermut popular van tenir una discreta assistència.

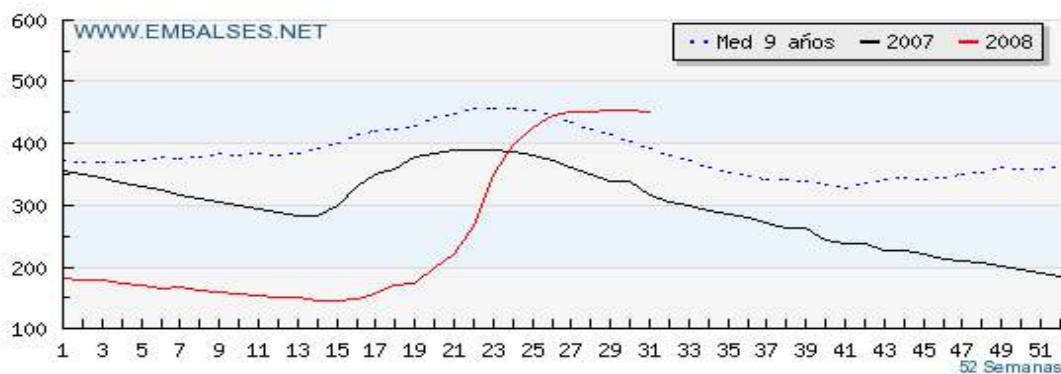
Al vespre la botifarrada encara es va poder fer sota gotes ocasionals, però a l'hora del ball tot es va esguerrar quan tot just arrencar l'orquestra va arrencar també a ploure. Després d'una pausa, i un reintent amb el mateix resultat, es va decidir plegar. Per sort, com a mínim, ja s'havia sopat.

Finalment, l'acte més sorprenentment concorregut va ser el diumenge al matí. El sol, els dies acumulats de temps incert i els nens que a casa ja no hi havia qui els aguantés, van fer que la plaça dels jocs del Putxet s'omplís a migdia com mai s'havia vist i l'espectacle dels "Tururut" va acaparar tota l'estona l'atenció tant dels petits com dels seus pares. El dinar de germanor a l'aire lliure que va seguir, va estar també animat, però van quedar més taules lliures que en altres ocasions, a causa de la desconfiança de la gent en el temps, que encara va ser notícia uns quants dies més.

Com que "no hay mal que por bien no venga", com a consolació adjuntem un gràfic de **l'evolució setmanal dels pantans de les conques interiors de Catalunya**.

Públic a la festa infantil

Aigua embassada (en Hm3)

El nostre barri

FARRÓ - PUTXET: Mercè Rodoreda – Mònica Marambio Passions paral·leles: les torres, els jardins, les flors i la paraula (1)

per Antoni Garcia i Gabarra

En el número d'abril 2008 de Putxet Actiu¹ reivindicàvem el nom de la Mònica pels jardins de “La Muntanyeta”. En poques setmanes n'aplegàrem centenars de signatures de suport.

L'informe del President en el present número en parla abastament de les discussions amb l'Ajuntament de Districte i dels acords adoptats per aquest. Aquests jardins rebran el nom de la més universal de les escriptores catalanes i la Mònica hi tindrà una placa de reconeixement de la seva tasca ingent en favor del Putxet. Ben aviat quedaran agermanades en un mateix indret que perpetuarà llur nom al bell mig d'una flora que elles tan van estimar i defensar.

En l'article “La Muntanyeta de la Mònica Marambio”, publicat en el número anterior¹, explicàvem les raons de la nostra reivindicació i en fèiem una breu ressenya de la Mònica i de com es delia per “La Muntanyeta” i la natura del Putxet.

També hi avançàvem la nostra intenció de fer un article sobre “Mercè Rodoreda: passió pels jardins, les flors i la paraula”. La coexistència d'ambdues en el jardins de “La Muntanyeta” ens ha mogut a variar-ne l'abast i fixar-nos en els paral·lelismes entre la Mercè i la Mònica en algunes passions compartides: les torres, els jardins i les flors. En la segona part que publicarem en el proper número hi tractarem de llur dèria per la llengua catalana.

Mercè Rodoreda i Gurguï

Nasqué el 10 d'octubre 1908, al barri del Farró, en el casal Gurguï, tal com l'anomenava el seu avi. Tenia l'entrada a l'actual carrer Manuel Angelon –aleshores de Sant Antoni i posteriorment de París- i el jardí de darrera donava a la riera de Sant Gervasi de Cassoles, el que és ara el carrer de Balmes.

Imatges d'infantesa

Ens les comenta ella mateixa²:

...A l'altra banda de la riera hi havia el parc abandonat del marquès de can Brusi. Des del menjador es veia frondós d'arbres centenaris. Ple de rossinyols a les nits d'estiu. Anava de la plaça Molina fins a l'Ateneu de Sant Gervasi, a tocar del que ara és Mitre. Al capvespre se sentien els crits de paons. Aquest parc, idealitzat, és el parc de la torre dels Valldaura. El jardí de tots els jardins.

És l'avi matern, Pere Gurguï i Fontanills, qui l'inculcarà l'amor per les flors, la natura i Catalunya³:

Mercè Rodoreda

Recordo la sensació d'estar a casa quan, abocada a la barana del terrat, veia caure damunt de la gespa i les hortènsies les flors blaves de la xicranda. No sabré explicar-ho mai; mai no m'he sentit tan a casa com quan vivia a casa del meu avi amb els meus pares. La casa era nostra. Me'n sentia orgullosa.

He explicat més d'una vegada que el meu avi havia estat amic de mossèn Jacint Verdaguer (per qui sentia una gran admiració)... Al jardí de davant de la torre, l'avi hi va fer construir un monument al gran poeta... A dintre del monument, que havia fet el jardiner Batlle del carrer de Septimània, hi havia aigua, hi flotaven nenúfars, hi nedaven tres o quatre peixos vermells i a les nits d'estiu hi raucaven les granotes. El dia de la inauguració del monument, el meu avi m'explicava que havien vingut a cantar els cors de Clavé.

A la casa de la Convalescència, on té la seu l'Institut d'Estudis Catalans i la Fundació Mercè Rodoreda, hi ha el petit jardí "Mercè Rodoreda". Aquest jardí penjant conté una mostra de les seves flors i plantes preferides: camèlies, pelovelles, cineràries, magraners, glicines, llessamins reials, mimoses, acàcies blanques, nenúfars... En el jardí pairal Gurguï hi havia xicrandes, acàcies, hortènsies, roses, moltes roses. Joaquim Molas, membre de l'IEC i patró de la Fundació ens diu⁴:

Mercè Rodoreda va tenir dues grans passions: les flors (i els jardins) i la literatura (o l'escriptura). La seva biografia interior, plena d'il·lusions i de dramàtics desenganys i molt marcada, com va dir ella mateixa, pel paradís perdut de la infantesa, no és sinó la realització, més: la fusió de l'una i de l'altra.

La infantesa, la va viure en una torre de Sant Gervasi, un poble, avui, devorat per Barcelona, però aleshores moblat amb torres de pensionistes, estiuejants, menestrals o artesans, cada una amb el seu tros de jardí. El seu, de tros, avui ocupat per un garatge, era modest, esquitit...

Conreu dels jardins i l'escriptura

Durant els anys 40 y 50, d'un llarg i penós exili escriví altres gèneres però cap novel·la perquè, segons ella, això requereix un gran esforç i havia de sobreviure amb feines de moltes menes. A final de la dècada dels 50 escriví "Una mica d'història" que publicarà corregida el 1967 com "Jardí vora el mar"⁵:

Vinculada a les flors, sense flors durant anys, vaig sentir la necessitat de parlar de flors i que el meu protagonista fos un jardiner. "Un jardiner és una persona diferent de les altres i això ens ve de tractar amb flors" (els subratllats no hi són al text original).

Al seu darrer refugi, a Romanyà, la Mercè escriu⁶:

He vingut a Romanyà de la Selva a morir... (on reescriu "La mort i la primavera", aquesta li arribà el 13 d'abril 1983) Veig mig Catalunya, el mar, els Pirineus, unes muntanyes davant que tenen tots els blaus que es pugui imaginar, cap al tard, que és una meravella... i tan cel, i tants arbres i tan bosc... I m'agrada matar-me en un jardí, cuidant les plantes i tallant les roses velles, les hortènsies velles, regant set i vuit hores, com els aspersors... M'agrada tenir plantes, arbres, flors, la terra és molt important. M'apassiona, em cansa molt. Em dedico a plantar, a podar...

...Admiro la majestat del xiprer, la fulla tan ben dibuixada del roure, la tendresa dels pollancs i l'escabellament dels desmais, però el meu arbre, per discret, per la seva fulla perenne, la soca rugosa de suro, és l'alzina sagrada (dels druides, com els del dolmen de Romanyà). Les Gavarres, totes un alzinar, a l'hora de la posta quan el sol les besa de biaix, semblen de vellut...

Mònica Marambio i Jiménez

La nostra heroïna –emprem aquest mot pel valor de la feina veïnal que liderà- nasqué el 3 de setembre 1949 a Santiago de Xile. Arribà a Torredembarra l'1 d'Agost 1972. Estava enamorada del barri del Putxet, on habità des del 1974 fins que ens deixà el 18 de juny 2005.

Mònica Marambio

En el número anterior¹ ja esmentàrem la seva biografia, les fites que aconseguí i d'altres que reivindicà pel nostre barri. També hi recollíem diversos textos seus sobre “La Muntanyeta” (*ja som a casa!, l'estat d'abandó*) i la natura del Putxet (*ànim!, les olors de la Primavera, parcs i jardins*) que ens permeten resseguir les similituds entre ambdues dames nostrades. Ara ens limitarem, a tall d'exemples, a comentar dos dels èxits que va assolir la Mònica: els jardins de “La Muntanyeta” (ara anomenats de Mercè Rodoreda) i la preservació de la Torre Sans.

Els jardins de “la Muntanyeta”

Des de 1976 aquests terrenys ubicats al número 145 de la República Argentina estaven catalogats com equipament de zona verda. L'abandó al llarg dels anys comportà brutícia, abocament de deixalles, caus de rates, risc d'accidents i d'incendis, en una zona comercial, a tocar de l'estació del Metro, d'un col·legi i de 3 escoles bressol.

Això va moure la Mònica, com ja explicàvem al número anterior¹, a prendre'n consciència i cercar el recolzament dels veïns per trobar-hi una solució. Així nasqué la nostra Associació. Des de finals de 1995 i durant els anys següents la Mònica, fundadora i primera Presidenta, tingué el suport personal i escrit de molts veïns del barri, de qui rebé cartes i recollí signatures, que vingué també d'associacions de comerciants, alumnes del col·legi i altres associacions de veïns⁷.

Amb tot aquest bagatge i el coratge infatigable de la Mònica i d'altres membres de l'Associació, al llarg de l'any 1996 s'adreçaren a l'Ajuntament reiterades peticions de netejar i enjardinar aquest solar i de construir-hi a sota un aparcament, atesa la dificultat de trobar-ne dins del barri⁷.

Els jardins de la muntanyeta vistos des del pont de Vallcarca

Inicialment l'Ajuntament acceptà la proposta de fer-hi un aparcament. Un escrit de 26 de març 1996 del Departament de Parcs i Jardins n'estableix els criteris que hauria de seguir l'enjardinament que el cobriria⁷:

La vegetació idònia per la zona i donat que es troba a prop del Parc del Putxet és en base de pins pinyoners (Pinus Pinea), alzines (Quercus ilex) i per dotar-lo d'una mica de color introduir l'arbre de l'amor o de Judea/Judes (Cercis siliquastrum). Quant a la resta de la cobertura vegetal és convenient evitar, totalment, la gespa i massissar-ho amb arbustos: marfull (Viburnum tinus), ginesta groga i blanca (Spartium junceum, Genista monosperma), romaní o romer (Rosmarinus officinalis), etc.

En el projecte definitiu quedà descartat l'aparcament però l'enjardinament seguí endavant de la mà de Patrizia Falcone, Cap d'Àrea de Projecte i Obres, que el dissenyà i supervisà. El dissabte 10 d'octubre 1998 s'inaugurà el petit Mirador situat a la part alta del Carrer la Costa i l'obertura d'aquest fins el de Ferran Puig. Un any més tard, el dissabte 23 d'octubre, tingué lloc la tan anhelada inauguració del parc de "La Muntanyeta" amb parlaments de la Mònica, Presidenta de la nostra Associació, Sr. Carles Martí, regidor del Districte, Sra. Imma Mayol, 4a tinent d'Alcalde, i Sr. Joan Clos, Alcalde. La Mònica, entre altres coses, hi digué:

Fa quatre anys, un grup de persones ens vam adreçar al que llavors era el regidor del nostre Districte, Sr. Ciurana, per donar-li a conèixer l'estat d'abandonament en que es trobava el solar... Aquesta reivindicació va ser el punt d'arrencada de la nostra Associació... Ha plogut molt des de llavors, però ja nos ens hem aturat. Sense deixar d'insistir en l'enjardinament de "La Muntanyeta" hem resseguit el barri demanant millores en moltes zones on calia i la veritat és que sempre ens heu escoltat...

La Torre Sans

En Josep Maria Huertas publicà el 1997 un article titulat "El mascaró de proa del barri del Putxet" on se'n feia ressò de la lluita de la Mònica i de com ella hi contribuï a evitar l'enderroc d'aquesta torre modernista de 1909 que deu el seu nom a la família que posseïa els terrenys i que ara, un cop restaurada, és a la venda com apartaments de luxe sota el nom "Palauet St. Gervasi". N'extraïem alguns paràgrafs:

Els fets de la torre Sans són ben senzills. Un bon dia va quedar buida i la van vendre a una immobiliària per uns 300 milions (de pessetes). Una veïna amatent, Carme Galimany, es va bellugar. La sort va ser descobrir que hi figurava en un llistat per a la renovació del Catàleg Historicoartístic de Barcelona. "El regidor Jaume Ciurana, i un dels responsables del Catàleg, Jordi Rogent, es van portar molt bé i va sortir a la Gasetta Municipal un text que significa la protecció de la torre", explica, radiant, Mònica Marambio. És clar que entremig els veïns s'havien manifestat (damunt la reixa que dóna a l'Avinguda República Argentina, núm. 227, hi penjaren cartells que deien "ENDERROC NO, CASAL SÍ", el casal de barri encara l'estem esperant) i havien recollit més de 2.000 signatures en defensa de la seva preservació. "I això que érem en ple Juliol!"

Cartells a la Torre Sans

La torre Sans actual

NOTES

1. Revista *Putxet Actiu*, Núm. 14, Abril 2008.
2. Mercè Rodoreda. Pròleg a *Mirall trencat*. Barcelona: Club dels Novel·listes, 1974, p. 10. Acabada a Romanyà de la Selva, després de treballoses repeses. Un llibre que Rodoreda relligà com es fa amb un mirall trencat, a partir de la història de diverses generacions d'una família a l'entorn d'una dona forta, la Teresa Goday. *Un dia (Una casa abandonada)*, escrita el 1959, és un esbós de *Mirall trencat* i que es pot veure al teatre Borràs del 5 de setembre al 19 d'octubre.
3. Mercè Rodoreda. *Imatges d'infantesa*, dins de *Serra d'Or*, juny 1982, p. 399-402. Recollit a *Un cafè i altres narracions*, Barcelona IEC, 1994.
4. Institut d'Estudis Catalans. Fundació Mercè Rodoreda. *Mercè Rodoreda i els jardins*. Opuscle de 2006. www.mercerodoreda.cat www.iec.cat En quasi totes les seves novel·les s'hi reflecteix la seva passió per les flors i els jardins: *Aloma* (1938, totalment reescrita en 1969, reflex de la seva vida juvenil i a l'edat madura, que es representarà al Teatre Nacional de Catalunya a partir del 23 d'octubre fins el 4 de gener), *La plaça del diamant* (1962, titulada inicialment *Colometa*), *El carrer de les Camèlies* (1966), *Jardí vora el mar* (1967), *Mirall trencat* (1974), *El parc de les magnòlies* (1976), *Viatges i flors* (1980), *La mort i la primavera* (1986, iniciada en 1961, repesa a Romanyà i que, al morir en 1983, deixà inacabada).
5. Mercè Rodoreda. Pròleg a *Mirall trencat*. Obra citada, p. 10.
6. Mònica Miró Vinaixa i Abraham Mohino Balet. *Mercè Rodoreda, Autoretrat*. Barcelona: Angle Editorial, 2008, p. 211-212. La frase inicial del llibre ens en dóna un besllum dels seus anhels "Vaig a veure què passa amb el vent i les flors". *Notes al dors d'un retrat*. Un recull de textos inèdits on l'escriptora ens parla de la seva vida i de la seva obra. Llibre que fou presentat el 31 de Març per l'escriptora alcoiana Isabel-Clara Simó al Centre Cívic Vil·la Florida en un acte presidit per la regidora del Districte, Sara Jaurrieta i Guarner.
7. Arxiu de l'Associació de Veïns i Amics del Putxet. Originals i còpies de les cartes adreçades i rebudes per l'Associació.
8. Josep Maria Huertas Claveria (1939-2007). *El mascaró de proa del barri del Putxet*. El Periódico, edició en català, 6 de novembre 1997.

Barcelona, 8 de setembre 2008

Antoni Garcia i Gabarra

Vocal de Cultura de l'Associació de Veïns i Amics del Putxet

Ganes de discutir

Per què escriuen Putget quan tothom diu Putxet?

per Jaume Serra

La pretensió d'aquest escrit no és altra que obrir un debat que ajudi a clarificar com s'ha d'escriure el nom del nostre barri.

Els gramàtics distingeixen entre com s'escriuen i com sonen les paraules. Per a poder-ho fer s'ajuden dels fonemes, que, representats per uns símbols entre barres o entre claudàtors (parèntesis quadrats), associen a una lletra o grup de lletres un so determinat.

Formes diferents d'escriptura poden donar lloc a un mateix fonema: per exemple el fonema [tʃ], consonant del tipus "africada postalveolar sorda", que sona tant al final de **maig** com de **matx**, fent-les fonèticament indistingibles si no és pel context en que s'usen.

I viceversa, una mateixa lletra pot donar lloc a diferents fonemes segon com aparegui en el text (a l'inici de paraula, al final, acompanyada o no de vocal, lligada o no amb la paraula anterior...): per exemple la **s**, que sona "sorda" /s/ a **sabata**, i "sonora" /z/ a **casa**, o per exemple la **g**, que sona [tʃ] al final de **mig** però sona [dʒ] a l'inici de **germà**.

Pel que he trobat en publicacions de filologia catalana, sembla ser que hi ha consens general entre els fonòlegs a l'hora de distingir entre la consonant "africada postalveolar sorda" [tʃ] de sona a **fletxa** i a **puig** (equivalent a la **ch** castellana), i la consonant "africada postalveolar sonora" [dʒ] de **jutge**, **viatjar** o **adjectiu** (i que no té equivalent en castellà).

Per altra banda i en el capítol de "vicis" o incorreccions gramaticals s'inclou l'"apitxament", consistent en convertir una consonant sonora en sorda, com per exemple a **gent** (fent-la sonar com **txent**), a **jugar** (fent que soni com **txugar**) o a **metge** (fent que soni com a **metxe** o **metxa**).

Centrant-nos en el cas que ens ocupa, un bon dia un erudit, que potser ho era en el seu terreny, el de la història, però no necessàriament en el de la gramàtica, escrivia el següent comentari parlant dels orígens del barri de Sant Gervasi de Cassoles en un volum de la Història de Barcelona dirigida per Ramon Alberch i Fugueras, i que forma part de l'Enciclopèdia Catalana: "El territori era accidentat

també per tres turons de la carena que va paral·lela a Collserola, els d'en Modolell, de Monterols i del Puget (181 m, conegut a Barcelona per la forma apitxada, o falsament derivada, de Putxet)".

Mapa de districtes i barris (fragment)

Sospito que el redactor coneixia les entrades **puget/putxet** del Diccionari Alcover-Moll (1957) on, tot i mencionar-se l'aparició de ambdues grafies en diversos documents històrics, es pren partit per la de **puget**, considerant l'altra com a "incorrecta", per a, tot seguit, escriure "... *Es Puget (pronunciat Es Putxet): nom d'algunes partides de terra i alqueries de Mallorca*". Sembla per tant que anteriorment s'havien usat les dues grafies **puget** i **putxet** per a representar el so [tʃ], però les normes actuals dels filòlegs deixen molt clar quins sons es reserven a la lletra **g**, i només pot sonar com a [tʃ] al final d'una paraula però no enmig, raó per la qual els experts municipals no es devien atrevir a escriure Puget al nomenclator de carrers, optant per una solució de compromís i suavitzant, és a dir passant de sorda [tʃ] a sonora [dʒ], la consonant amb el resultat de **Putget**, fent-los l'efecte que quedava així la cosa "desapitxada", i traslladant-ho tot seguit als rètols i documents oficials de la ciutat.

Si haguéssim de partir de zero per a trobar un diminutiu a la paraula **puig** crec que el més natural fora fer-ho respectant el so [tʃ] i per tant escrivint **putxet**. Reconec que això no sempre passa així en els derivats (sense anar més lluny tindriem el derivat de **puig**, **pujar**, on se suavitzava el so [tʃ] en [ʃ]). Però el que no podem ignorar en cap cas és el que ens ha arribat tant per transmissió oral com escrita.

Així tenim per exemple:

- que en l'extensa llista de derivats i compostos de **puig** que menciona Joan Coromines al Volum VI del seu Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana (entre els quals figuren: pui, **putxet**, pujol, pujolar, pujolet, pujar, pujador...), no es menciona enlloc *putget*.
- la senyora Elvira Farreras i Valentí (1914-2005), sent el seu pare un dels primers colons del turó del Putxet, del que en va ser veïna tota la vida, a més de cronista del barri, escriu en tot moment **Putxet**, possiblement tal i com sempre ho havia ella escoltat i vist escrit
- l'empresa de Ferrocarrils de la Generalitat quan el 1982 va canviar el nom de l'estació de Núñez de Arce, li va donar el nom de **El Putxet**, suposem que basant-se en fonts documentades
- no podem ignorar els abundants topònims derivats de puig escampats pel territori de parla catalana i que conserven la grafia -tx- (Can Putxet a Sant Celoni, Son Putxet a Menorca, Els Tres Putxets a Capdepera - Mallorca-, Cal Putxet a Sant Vicenç de Castellet, Es Putxet a Eivissa...). Com he dit abans, també hi ha llocs Puget, però en cap cas Putget.
- i el mateix passa quan el topònim es trasllada als cognoms, com és el cas del personatge tortosí "Mosén Putxet" que apareix en un dels "Episodios Nacionales" de Benito Pérez Galdós. Aquí cal reconèixer que hi ha més cognoms Puget que Putxet, però tampoc cap Putget.

Com a conclusions:

- crec que la grafia **Putxet** no és conseqüència de cap apitxament ni cap falsa derivació, sinó la forma més natural d'escriure el diminutiu de **puig**, i que per tant l'adopció de la grafia Putget va ser un error.
- crec que és hora de demanar a l'Ajuntament de la ciutat que esmeni d'una vegada aquest error

i canviï el nom al nomenclàtor passant-lo a Putxet

- crec que a l'Enciclopèdia Catalana, on encara hi apareixen escrites les tres variants en diferents articles, haurien de decidir-se també per Putxet com a grafia correcta i deixar testimoni de les altres com a residus anecdòtics.

Rètol a l'estació **El Putxet** dels FGC

Opinions i comentaris dels veïns sobre les obres que es fan al barri...

(recollit per la redacció)

...al carrer Marmellà

Les obres de l'escola bressol i del casal s'estan acabant (un any més tard del que s'havia previst), i les del poliesportiu començaran aquest estiu i està previst que durin 12 mesos.

Les obres de l'escola i el casal del c.Marmellà , al juny

- a l'escola bressol molts nens hi arriben acompanyats o són recollits amb cotxe, però no queda clar que s'hagi previst un espai per a encotxar i desencotxar sense aturar el trànsit al carrer Marmellà
- segons està previst, la coberta de l'escola bressol i del casal connecten de forma continua amb la vegetació del Parc. Això vol dir que s'haurà de cobrir de vegetació el talús de terra que ha quedat al descobert amb les obres, i a algú ja li preocupa que no quedi un talús descarnat com el que encara es contempla a l'Av. República Argentina, amb un rètol il·lustratiu sobre la riquesa de textures "paleozoiques" de la roca del Putxet.
- també està prevista una zona de verd que separa l'escola bressol i la placeta davant del casal, situats al mateix nivell, i algú ja es pregunta, a la vista del forjat de formigó, si això serà possible.
- ¿s'ha previst una comunicació directa a peu pla entre l'escola bressol i el parc? La que estava dibuixada al projecte era tocant al carrer Marmellà, i la pregunta és si per

poder sortir a fer activitats al parc els nens i mestres hauran de pujar i baixar escales.

...a Lesseps i Ronda del Mig

Les obres de Lesseps també arriben al final, així com la primera fase de la seva continuació en sentit Llobregat: la remodelació del tram de la Ronda del Mig des del carrer Homer fins al carrer Puigreig.

Plaça Lesseps al juliol: mirant cap al carrer Septimània des del peu de les escales de l'Església

Per a la segona fase, el tram de c.Puigreig fins a c.Balmes, es va haver de refer el projecte situant l'aparcament íntegrament sota la Ronda Mitre, en trobar-se roca al subsòl on s'havia d'excavar inicialment l'aparcament, la Plaça Josep Amat. Això durà a una obra complicada i de molt mèrit, ja que es farà primer una llosa i està previst que es facin després les plantes inferiors de l'aparcament treballant sota la llosa i sense tallar el tràfic a la Ronda. Les obres ja han començat i s'allargaran 23 mesos, fins el Juny de 2010.

Aquí també apareixen interrogants:

- pel que fa a Lesseps i deixant apart la polèmica sobre l'origen i finalitat del prismes metàl·lics que ha aparegut a la plaça, la gent es demana pels arbres i ombres que hi havia abans, i que ara quan la remodelació estigui acabada, sembla difícil recuperar només amb les "macro-jardineres". Més d'un es pregunta quin

tipus de plantes o arbres s'hi plantarà, i si hi tornarà a haver bones ombres a la plaça.

- En la remodelació de la Ronda Mitre no ha quedat clar com creuaran els carrers i la mobilitat de vehicles , per l'absència de cap proposta per part del Districte de Sarrià – Sant Gervasi que complementi la de remodelació de la Ronda del Mig. Des de l'associació s'ha demanat que es recuperi la **màxima mobilitat transversal possible a la Ronda del Mig**: a peu, a pedals i a motor, del contrari persistirà l'efecte trinxera”, amb la Ronda del Mig separant el Putxet i el Farró.
- Pel que s'ha publicat a Internet del PAD (Pla d'Actuació de Districte) 2008-2011 de Sarrià – Sant Gervasi, durant aquest període s'arreglaran els carrers **Pàdua** i **Marqués de Santa Anna**. ¿Seran de vianants? ¿Es mantindran les voreres de quatre pams?

Imatges: el carrer Pàdua, un dels carrers del barri amb voreres de quatre pams.

◆ Putxet Actiu ◆

FULL INFORMATIU DE L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS AMICS DEL PUTXET

Any 1 N° 1PUBLICACIÓ TRIMESTRALBarcelona juny de 1997

L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I AMICS DEL PUTXET

Celebra el seu primer aniversari

UNA BONA NOTÍCIA.

FELICITATS!!!

Permeteu-me que amb aquestes breus paraules us feliciti molt cordialment per aquest primer aniversari de l'Associació de Veïns del Putxet. Que us feliciti per la feina feta i per l'entusiasme i passió que presideix la vostra tasca. Vetllar pels interessos col·lectius del barri on es viu demostra una voluntat de servei i un esperit de generositat digne de ser destacat.

Estimar-se i treballar per al Putxet, Barcelona i Catalunya vol dir, sobretot, estimar-se i treballar per la gent que hi viu. Vol dir, sobretot, prestar atenció a les coses que poden fer-nos la vida més agradable cada dia. Aquesta és una feina que hem de fer entre tots: administració, entitats i ciutadans.

Us encoratjo, doncs, a continuar lluitant amb la mateixa passió que fins ara, pel al present i el futur del barri del Putxet. Moltes felicitats!

Jaume Ciurana i Llevadot
Regidor del Districte de Sarrrià-Sant Gervasi

És realment una bona notícia el fet que una associació de veïns germana hagi decidit editar una publicació pròpia amb motiu de la celebració del seu primer aniversari. És per això, al mateix temps que ens alegrem, felicitem a la junta i els associats de "l'Associació de veïns i amics del Putxet" per aquesta efemèrides i per aquesta iniciativa.

L'Associació de Veïns i Amics del Putxet i la nostra Associació de Veïns de Sant Gervasi treballem per anar creant barri per tal que la gent de sant Gevasi se senti integrada en ell. No cal dir que les associacions de veïns estem al servei de la gent del barri en la tasca de trobar solucions als problemes que puguin sorgir, al mateix temps d'impulsar tot allò que ajudi a tenir una millor qualitat de vida tant material com cultural.

Felicitem, doncs a l'Associació de Veïns i Amics del Putxet per la tasca que estan realitzant i els desitgem una llarga i fructuosa vida associativa.

Josep Maria Pàmies
President de l'Associació de veïns de St. Gervasi.

Facsimil de la portada del primer Putxet Actiu, aparegut fa 11 anys

Informació d'utilitat

Telèfons

Urgències:

- Bombers **080**
- Emergències **112**
- Guàrdia Urbana **092**
- Mossos **088**
- Polícia Nacional **091**
- Urgències sanitàries **061**

Serveis:

- Biblioteca Jaume Fuster:
Lesseps 20-22, **933684564**
- CAP Pere Virgili:
Esteve Terrades 30, **932594411**
- CAP Adrià:
Vallmajor 34, **932004135**
- Casal de Gent Gran:
Llar Sta. Cecília
Craywinckel 12, **934180612**
- Casal M.Déu de Gràcia
Lesseps 25, **932187403**
- Serveis Socials Sant Gervasi
Saragossa 74, **932563400**

Bus de barri: 131

Full d'inscripció

Envieu-lo a: **Associació de veïns i amics del Putxet**, Pg. Sant Gervasi 39-47 (La Tamarita)
08022-Barcelona

Dades personals

Cognoms: _____ Nom: _____
DNI: _____ Data de naixement: _____
Professió: _____
Adreça: _____ C.P.: _____
Telèfon1: _____ Telèfon2: _____
Adreça email: _____

Signatura: _____

Dades bancàries

Nom i cognoms del titular: _____
Entitat bancària: _____

Núm. del compte: □□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□□□

Quota anual: 22 euros (gràcies per la teva col.laboració)

Signatura: _____

Data: _____

Disposo de temps lliure per a participar activament

Art farró-putxet

artistes i artesans

Els artistes i artesans dels barris del Farró i del Putxet volen presentar els seus estudis i tallers. Per això conviden tothom a veure les obres en què treballen actualment i les que ja han acabat.

Els visitants podran trobar el mapa i documentació de cada taller en els punts d'informació.

exposició col·lectiva casa sagnier brusi, 61
del 17 de setembre al 19 d'octubre. inauguració el dia 17 de setembre a les 19,30 h

2a jornada de tallers oberts del farró i el putxet
dissabte, 4 d'octubre de 2008, de 10 a 21 h

mostra permanent a l'espai cultural francolí francolí, 13-15 pral

col·laboracions:

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DEL FARRÓ
FUNDACIÓ

Putxet
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I AMICS DEL PUTXET

VICENC PIERA

mariajoscvicla

Ajuntament de Barcelona

Sarrià-Sant Gervasi